

Saaristomeren biosfäärialueen

KESTÄVÄN KEHITYKSEN KALENTERI

Saaristomeren biosfäärialueen KESTÄVÄN KEHITYKSEN KALENTERI

Lisää jokaisen kuukauden kohdalle yksi oma haaste!

TAMMIKUU	HELMIKUU	MAALISKUU
HUHTIKUU	TOUKOKUU	KESÄKUU
HEINÄKUU	ELOKU	SYYSKU
LOKAKUU	MARRASKUU	JOULUKUU

Keskustele kuukausittain uuden ihmisen kanssa kyseisen kuukauden kestävän kehityksen aiheista!

Jaa konkreettiset vinkki Facebook-sivuillamme!

 /ArchipelagoBiosphere

Kalenteri on painettu joutsenmerkitylle paperille MultiOffset

Kansikuva:
Guy Svahnström

SKÄRGÅRDS REKLAM

LEADER
I samma båt
samassa veneessä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Svenska
kulturfonden

Biosfärområde Biosfäärialue

www.biosfar.fi

HALUAMME TUKEA SAARISTOMEREN
BIOSFÄÄRIALUETTA JA VÄLITTÄÄ TIETOA,
HYVIÄ KOKEMUKSIA JA KONTAKTEJA.

TAMMIKU

- ☐ **Kerro hyvistä kokemuksistasi**
Jaa positiivisia kokemuksia sosiaalisessa mediassa ja töissä lounaalla tai kerro niistä naapurillesi.
- ☐ **Jaa paras kestävän kehityksen vinkki**
Julkaise vinkki biosfäärialueen Facebook-sivuilla tai lähetä se sähköpostitse osoitteeseen biosfar@pargas.fi.
Kerro siitä myös ystävillesi ja tutuillesi.
- ☐ **Esitä näkökantasi tai ideasi**
Saa aikaan vuoropuhelu.
- ☐ **Ryhdy biosfäärilähettilääksi**
Koulutuksia järjestetään jatkuvasti.

**Pysähdy.
Katsele pilviä.**

HALUAMME SÄILYTTÄÄ SAARISTON
KULTTUURIPERINNÖN

HELMIKUU

- ☐ **Pyydä jotakuta opettamaan sinulle saaristolaistaitoja tai opeta niitä jollekin toiselle**

Käsitöitä oppii tekemällä.

- ☐ **Keitä omaa hilloa**

Onko sinulla itse poimittuja marjoja pakastimessa?

Käytä niitä tai osta kotimaisia marjoja.

- ☐ **Ota askel kohti omavaraisempaa elämää ja suunnittele kesän viljelyksiä**

Chiliä, paprikaa, purjoa ja maa-artisokkaa voi alkaa esikasvattaa jo nyt.

- ☐ **Kalasta yksin tai lyöttäydy ammattikalastajan matkaan ja osta paikallisesti pyydettyä kalaa**

Rannikkokalastus on kulttuuriperintöämme ja sen eteenpäin opettaminen on tärkeää.

- ☐ **Tunnetko ketään, joka metsästää?**

Kysy, voisitko ostaa riistalihaa.

**Pyydystä lumihiihtale tai
vesipisara kielelläsi.
Mieti, mistä se on peräisin.**

HALUAMME KEHITTÄÄ SAARISTOMEREN
BIOSFÄÄRIALUETTA JA EDISTÄÄ
YMPÄRIVUOTISTA ASUMISTA

MAALISKUU

- ☐ **Edistä yhteisten kohtaamispaikkojen syntymistä**
Käytä ahkerasti alueellasi olevia yhteisiä tiloja. Kunnosta ja sisusta vanhoja tiloja, sekä luo uusia tiloja ja kohtaamismahdollisuuksia.
- ☐ **Lainaa vähintään yksi kirja kuussa paikallisesta kirjastostasi**
Käytä ahkerasti myös muita paikallisia palveluita.
- ☐ **Vuokraa talosi tai kesämökkisi tai pyydä joku talonvahdiksi siksi aikaa, kun olet poissa**
Tilaisuus kokeilla saaristolaiselämää.
- ☐ **Liity paikallisyhdistykseen**
Voit myös osallistua paikalliseen tapahtumaan tai järjestää sellaisen itse.
- ☐ **Vieraile jonkun luona, jota et ole tavannut pitkään aikaan**

**Tunnustele vettä tai jäättä.
Nauti rauhasta.**

LUOMME JA YLLÄPIDÄMME TUTKIMUKSEN, KOULUTUKSEN
JA VALISTUKSEN VERKOSTOJA JA TYÖKALUJA

HUHTIKUU

- ☐ **Osallistu kansalaistieteen tekemiseen**
Osallistu Kevätseuranta-kampanjaan, ilmoita vieraslajihavainnoista tai osallistu riistakolmiolaskentaan kesällä tai talvella.
- ☐ **Pidä itsesi ajan tasalla kestävän kehityksen asioista**
Seuraa esimerkiksi biosfäärialueen Facebook-sivua ja tilaa uutiskirjeemme: biosfar@pargas.fi.
- ☐ **Osallistu biosfäärialueen tapahtumiin**
Talvitapaaminen on esimerkki vuosittain pidettävästä tapahtumasta.
- ☐ **Kehitä kriittistä ajatteluasi**
Internetissä ja sosiaalisessa mediassa on erittäin tärkeää muistaa lähdekritiikki. Tarkista lukemasi artikkelin lähteet.

**Kuuntele kevättä.
Kuuletko haahkoja?**

HALUAMME SÄILYTTÄÄ
SAARISTOMEREN HYVINVOIVANA

TOUKOKUU

- ☐ **Osta silakkaa**
Kokeile uutta reseptiä.
- ☐ **Lähde kävelylle ja poimi roskia puolen tunnin ajan**
Rannalla, tienvarsilla, pihalla.
- ☐ **Osta kotimaista kalaa paikalliselta kalastajalta tai kalakaupasta**
- ☐ **Mieti saniteettiasioita**
Voisitko ajatella kuivakäymälää kotiin tai mökille?
- ☐ **Vältä muovin ja mikromuovin päätymistä mereen**
Valitse muovin sijaan muita materiaaleja silloin, kun se on järkevää.
Suosi luonnonmateriaalista valmistettuja vaatteita ja pese täysiä pyykkikoneellisia.

**Hengitä syvään viisi kertaa.
Nauti puhtaasta luonnostamme.**

HALUAMME SÄILYTTÄÄ LUONNON MONIMUOTOISUUDEN

KESÄKUU

- ☐ **Istuta puu**
Tervaleppä, raita ja tammi ovat monimuotoisuudelle tärkeitä puita.
Omenapuut hyödyttävät sekä pölyttäjiä että sinua.
- ☐ **Torju vieraslajeja**
Lähde ystävän kanssa kitkemään lupiineja, jättipalsameja ja kurtturuusuja.
- ☐ **Viljele kotimaisia pölyttäjäkasveja**
Kasvit ovat hyönteisten iloksi ja lisäksi voivat soveltua sinulle ruoaksi ja silmäniloksi.
Tällaisia kasveja ovat esimerkiksi mäkimeirami, karhunlaukka, kangasajuruoho ja ruhosipuli.
- ☐ **Vieraile Saaristomeren kansallispuistossa**
Nauti saaristoluonnon rikkaudesta ja kauniista merestämme.

Löydä kaksi samanlaista kiveä.

HALUAMME KEHITTÄÄ KESTÄVÄÄ MATKAILUA

HEINÄKUU

- Lomaile kotona – staycation**
Nauti lomastasi kotona ja vieraile paikallisissa nähtävyyksissä, ravintoloissa ja aktiviteeteissa. Kulje pieni pätkä uutta polkua tai vaellusreittiä.
- Puhu kotiseudullasi vierailevien turistien kanssa**
Kerro kotiseudustasi ja saariston kulttuurista ja siitä, että metsässä voi vapaasti syödä mustikoita.
- Kokeile hidasta matkailua – slow travelling**
Valitse lentokoneen sijaan pyörä, juna, bussi tai lautta ja nauti itse matkasta kohteeseen.
- Elä kestävästi myös matkakohteessa**
Puhu paikallisten ihmisten kanssa ja käytä lähellä tuotettuja tuotteita ja paikallisia palveluita.

**Poimi ahomansikka.
Sulje silmäsi. Maista.**

HALUAMME KEHITTÄÄ KESTÄVÄN KEHITYKSEN
INNOVAATIOITA SAARISTOYMPÄRISTÖÖN

ELOKUU

Seuraa perhosta.

- ☐ **Tee jokin pieni asia arjessasi kestävämmiin**
Vaihda esimerkiksi kertakäyttöiset tiskirätit sellaisiin, jotka voi pestä kiehuvaan etikkavedessä.
- ☐ **Pohdi energiaratkaisujasi**
Käytä vähemmän energiaa, vaihda vihreään sähkөөn tai mieti kestävämpiä lämmitysratkaisuja.
- ☐ **Tee asiat uudella tavalla**
Jos kävisit kaupassa vain kerran viikossa, ostaisitko vähemmän, vai aiheutuisiko siitä lisää ruokahävikkiä?
- ☐ **Ole innovatiivinen ja ota arjessasi käyttöön jotain uutta**
Korvaa ulkovalaisimesi mallilla, jossa on liiketunnistin – aiheutat vähemmän valosaastetta.

HALUAMME SÄILYTTÄÄ PERINTEISEN
KULTTUURIMAISEMAN

SYYSKU

☐ **Osallistu syksyn talkoisiin, joissa kulttuurimaisemaa hoidetaan tai ylläpidetään**

Heinäntekotalkoot ovat useimmiten heinäkuussa, suunnittele sellainen ensi vuodeksi.

☐ **Valitse paikallista laidunlihaa saaristosta**

Vaikka et söisikään lihaa, tervehdi silti vastaan tulevaa maanviljelijää.

☐ **Kylvä niitty**

Voit aloittaa ihan pienellä alueella ja kasvattaa sitä hiljalleen. Kerää siemeniä ja kylvä niittykasveja syksyllä.

☐ **Tutustu lehdestykseen tai latvomiseen**

Pyydä jotakuta, joka on ollut mukana keräämässä lehtiä eläinten rehuksi, kertomaan siitä tai lue Saariston laitumet -kirja.

☐ **Opettele tunnistamaan muutama niittykasvi**

**Hiero lehteä kädessäsi.
Haista.**

HALUAMME INSPIROIDA KAIKKIA SAARISTOMEREN ALUEELLA ASUVIA JA TOIMIVIA LÖYTÄMÄÄN OMAN ROOLINSA KESTÄVÄN YHTEISKUNNAN KEHITTÄMISESSÄ

LOKAKUU

- ☐ **Käy näyttelyssä, teatterissa tai tanssiesityksessä**
Mene kuuntelemaan lauluesitystä tai instrumentaalimusiikkia.
- ☐ **Juttele nuorten ja lasten kanssa**
Kuuntele, mitä heillä on sanottavaa, rohkaise, pohdi ja keskustele.
- ☐ **Löydä verkosto, johon haluat kuulua tai jota haluat seurata sosiaalisessa mediassa**
Se voi olla ystäväverkosto, kerho tai samanhenkisten ryhmä, joka inspiroi sinua.
- ☐ **Syö yksi liha-ateria vähemmän viikossa**
Mieti, miten voisit vähentää ruokahävikkiä.

Ihaile hämähäkinverkkoa syysaamuna.

HALUAMME KEHITTÄÄ SAARISTOMEREN
BIOSFÄÄRIALUETTA JA EDISTÄÄ KIERTOTALOUTTA

MARRASKUU

Mene rannalle. Seiso hetki paikallasi.

- ☐ **Hanki lähellä tuotettuja munia**
Käytä omien kanojen munia tai osta munia kylältäsi, paikallisesta kaupastasi tai REKO-torilta.
- ☐ **Tuota omaa multaa pikakompostorissa**
Käytä sisällä matokompostoria tai tutustu bokashi-kompostoriin.
- ☐ **Kerää talteen kaikki kolmen päivän aikana kertynyt jäte**
Mieti, miten voisit vähentää sitä.
- ☐ **Varaa yksi hylly jääkaapissa ruoalle, joka on menossa vanhaksi**
Uutta ruokaa ostetaan vasta, kun hylly on tyhjä.
- ☐ **Pidä ostovapaa kuukausi, jolloin et osta uusia vaatteita tai tavaroita**
Mieti, miten voisit tehdä kestävämpiä vaateostoksia.
- ☐ **Käytä vanha vaate uudelleen**
Käytä paritonta sukkaa rätinä, tee siitä hernepusi tai keppihevosen pää.

HALUAMME KEHITTÄÄ TYÖLLISYYTTÄ
SAARISTOMEREN BIOSFÄÄRIALUEELLA

JOULUKUU

- ☐ **Syö paikallisessa ravintolassa**
Käytä myös muita paikallisia palveluita.
- ☐ **Työllistä nuori**
Pyydä jotakuta koiranulkoiluttajaksi, ruohonleikkaajaksi tai tarjoa kesätyötä yrityksessäsi.
Kaikki työkokemus on tärkeää.
- ☐ **Osta joululahjat paikallisista yrityksistä ja paikallisilta käsityöläisiltä**
Anna lahjakortti paikalliseen palveluun.
- ☐ **Ota yhteyttä kuntasi elinkeinoelämän kehittäjään**
Esitä ideoita tai kehittämishetötuksia paikkakunnan työllisyyden kehittämiseksi

**Tarkastele sammalta.
Nauti sen muotojen ja
värien kirjosta.**

